

Državne energetske kompanije u ovoj godini su planirale da investiraju 71 milion eura, od čega će polovina biti uložena u projekte koji su dominantno u privatnom, a ne javnom interesu. Istovremeno je Regulatorna agencija za energetiku vlasnike malih hidroelektrana oslobodila obaveze plaćanja tehničkih gubitaka u distributivnoj mreži, za razliku od domaćinstva i male i srednje privrede koji će po tom osnovu u naredne tri godine kroz račune za struju platiti 32,8 miliona eura.

RAE je Crnogorskom elektroprenosnom sistemu za 2017. godinu odobrila investicije od 44 miliona eura, od čega se 27,6 miliona odnosi na povezana ulaganja u vezi projekta izgradnje podmorskog kabla između Crne Gore i Italije, koji neće donijeti nikakve benefite potrošačima, već će uvećati njihove račune za struju kroz veći iznos povrata na investicije energetskim kompanijama.

Projekat podmorskog kabla CGES realizuje u partnerstvu sa italijanskim partnerom Terna, a u biznis planu podgoričke kompanije za naredni trogodišnji period, kod ocjene ekonomske i društvene dobrobiti projekta navodi se da omogućava povezivanje tržišta Italije i Jugoistočne Evrope, čime se povećava „dobit proizvođača električne energije“. Najveći roizvođač struje u zemlji je Elektroprivreda Crne Gore, ali je sve veći broj privatnih kompanija koje grade male hidroelektrane i vjetroelektrane, pa je jasno da je privatni interes u značajnoj mjeri podređen javnom.

Pored toga, CGES će u ovoj godini uložiti oko šest miliona eura u izgradnju trafostanice Brezna, koja treba da obezbijedi priključenje vjetroelektrana na Krnovu. Ipak, CGES u svom biznis planu navodi da ova investicija „nema značajan uticaj“ na ekonomsku i društvenu dobrobit. Brezna je u budućem periodu projektovana za priključenje malih HE u okolini Plužina i Šavnika, kao i potencijalne HE Komarnica.

Preostalih 10 miliona u 2017. godini planirano je za ulaganja u ostalu prenosnu mrežu u zemlji.

Druga energetska kompanija - Crnogorski elektrodistributivni sistem planira investicije od 27 miliona eura, od čega oko 15 miliona u ugradnju takozvanih „pametnih brojila“, kojima pokušava da spriječi krađu električne energije od potrošača, ali i stvara mogućnost isključenja korisnika „pritiskom na dugme“ ukoliko redovno ne plaćaju račune za struju. RAE je ranije saopštila da novi Zakon o energetici propisuje da za 85 odsto potrošača do početka 2019. godine budu ugrađena daljinska brojila.

Biznis plan CEDIS-aa takođe pokazuje da ta kompanija ni dalje ne namjerava da značajnije uložiti u modernizaciju distributivne mreže, te je u te svrhe tokom 2017. godine projektovala oko desetak miliona eura. Distributivna mreža je godinama u katastrofalnom stanju, što se pokazalo i tokom poslednjeg nevremena početkom ove godine.

Svi ovi podaci pokazuju da su energetske kompanije u značajnoj mjeri svoje investicione planove prilagodile potrebama privatnih investitora, dok se i RAE najnovijim metodologijama za obračun cijena struje potrudila da privatni biznis dodatno stimuliše na štetu krajnjih kupaca.

Naime, proizvođači električne energije koji su priključeni na distributivni sistem suštinski su oslobođeni plaćanja tehničkih gubitaka, jer ih RAE nije prepoznala kao korisnike ovog sistema, čime ih je stavila u privilegovan položaj u odnosu na ostale, posebno domaćinstva i malu i srednju privredu koji će u naredne tri godine za gubitke platiti 32,8 miliona. Na taj način je narušen Ustavom garantovani princip jednakosti.

Izgradnju malih hidroelektrana na crnogorskim rijekama uglavnom realizuju biznismeni bliski vrhu vladajuće partije ili povezani rodbinski i prijateljski sa porodicom bivšeg premijera Mila Đukanovića. Tako ove objekte grade od sina bivšeg premijera Blaža Đukanovića, njegovog kuma Vuka Rajkovića, do firmi u vlasništvu građevinskih tajkuna Tomislava Čelebića ili Baće Radovića.

Potrošači kroz račune za struju plaćaju posebnu naknadu za struju proizvedenu iz takozvanih obnovljivih izvora energije, dok je novim Zakonom o energetici nametnuta obaveza Elektroprivredi Crne Gore da mora da otkupi tu struju od njenih proizvođača. Prema najnovijih odluci Vlade Crne Gore, za prosječan račun od 43 eura ta naknada će od narednog mjeseca uvećati taj račun za struju u iznosu od 2,13 eura.

izvor: mans.co.me